

1. ΑΠΕΒΙΩΣΕ Ο ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΤΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΜΑΣ ΚΟΣΜΩΝ

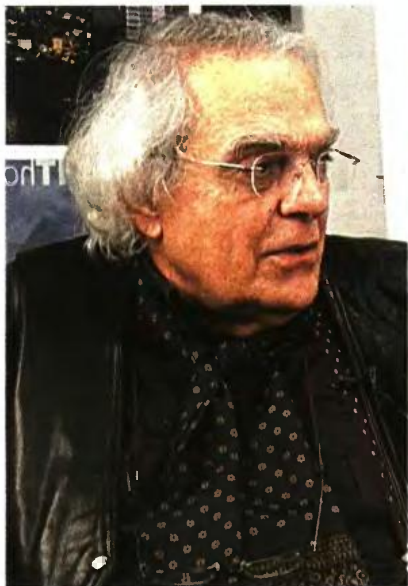
Μέσο: ΕΘΝΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/03/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/03/2018

Σελίδα: 2

ΑΠΩΛΕΙΑ. «Εφυγε» στα 74 χρόνια του ο πολυβραβευμένος σκηνογράφος του ελληνικού θεάτρου Γιώργος Πάτσας ▶ 35

Ο Γιώργος Πάτσας έκανε τα σκηνικά της ταινίας του Θ. Αγγελόπουλου «Το λιβάδι που δακρύζει»

Απεβίωσε ο «αρχιτέκτονας» των θεατρικών μας κόσμων

«Εφυγε» στα 74 χρόνια του ο πολυβραβευμένος σκηνογράφος και η κηδεία του θα γίνει τη Δευτέρα στις 15.00 από το Α' Νεκροταφείο δημοσία δαπάνη

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΛΕΦΤΟΓΙΑΝΝΗ**
ikleftogianni@24media.gr

«Θέλω να βελτιωθώ. Σαν να είμαι πρωτάρης. Έτσι αισθάνομαι». Τα λόγια αυτά ανήκουν σε έναν βετεράνο της σκηνογραφίας, πολυβραβευμένο στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, που όμως διέπρεψε και στην ενδυματολογία. Σε έναν σημαντικό δημιουργό, αλλά πρώιστα σε έναν αδιανόητα ευγενή άνδρα που δίδασκε ηθός. Τον Γιώργο Πάτσα, ο οποίος μας εγκατέλειψε στα 74 χρόνια του, χτυπημένος από μια σπάνια ασθένεια που τον ταλαιπωρούσε το τελευταίο διάστημα, έχοντας μόλις φιλοτεχνήσει με το γνώριμο νηφάλιο πάθος του ακόμη μια σπουδαία σκηνογραφία, για την παράσταση «Ψηλά από τη γέφυρα», στο Εθνικό Θέατρο (πρωταγωνιστεί ο Γιώργος Κιμούλης και σκηνοθετεί η σύζυγος του Πάτσα, Νικαίτη Κοντούρη). Αμέσως μετά την αναγγελία του θανάτου του, αναγνωρίζοντας τη διαχρονική προσφορά του, το Εθνικό Θέατρο με ψήφισμά του του αφιέρωσε την παράσταση. Με συγκινητικά λόγια τον αποχαιρέτησε και η Λυρική Σκηνή, όπως βέβαια και η υπουργός Πολιτισμού (και συχνά συνεργάτις του) Λυδία Κονιόρδου, η οποία ανακοίνωσε ότι η κηδεία

θα γίνει δημοσία δαπάνη. Δεν είναι εύκολο να ξεχωρίσεις μία από τις δουλειές που υπέγραψε ο Γιώργος Πάτσας σε παραστάσεις σχεδόν όλων των κρατικών, καθώς και των σημαντικών ιδιωτικών εγχώριων σκηνών. Πατί υπάρχει και η διεθνής καριέρα του Πάτσα, με σκηνογραφίες του στο Volkstheater της Βιέννης, το Schauspielhaus της Ζυρίχης, το Stadttheater της Λουκέρνης, το Θέατρο McCarter Princeton - ΗΠΑ, το Landestheater στο Τίμπινγκεν Γερμανίας, το Φεστιβάλ της Μέρνινα στην Ισπανία, το Θέατρο Ταγκάνκα της Μόσχας, το Θέατρο Ολμπικό στη Βιντσέντζα Ιταλίας, το Schauspielhaus του Ντίσελντορφ, το Αλεξανδρινό της Αγίας Πετρούπολης. Γύρω στις 50 είναι μόνον οι σκηνογραφίες του στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου, το οποίο πλέον γνώριζε σαν την παλάμη του. Πενήντα χρόνια σκηνογραφίας. Ο καρπός τους; Πενιακόσιες και πλέον σκηνογραφίες στη σκηνή, αλλά και στη μεγάλη και τη μικρή οθόνη, με σκηνοθεσίες από τον Αλέξη Μινωτή, τον Γιώργο Θεοδοσιάδη, τον Μίνωα Βολανάκη και τον Σπύρο Ευαγγελάτο, μέχρι τους Θεόδωρο Τερζόπουλο, Λευτέρη Βογιατζή, Αντώνη Αντύπα και Θόδωρο Αγγελόπουλο, για τον οποίο παραδεχόταν «πέρα πολύ δύσκολος, αλλά και πάρα πολύ ιδιοφυής. Ποιητής εκατό τοις εκατό». Όσο για τη δική του δουλειά, εξομολογούταν: «Η ζωή μου γέμισε πάρα πολύ με τη δουλειά μου. Το λέω και το ξαναλέω γιατί

είναι ένα γεγονός. Είναι σαν ναρκωτικό για εμένα η δουλειά, που δεν μπορώ να σταματήσω». Από τις τόσες συνεργασίες του, παρ' όλα αυτά, ο ίδιος ξεχώριζε μία: «Σχεδόν με όλους έχω συνεργαστεί, λίγο ή πολύ. Στον Σπύρο Ευαγγελάτο, όμως, σφειλώ πάρα πολλά. Όταν τον γνώρισα ήμουν το τίποτα. Και με εμπιστεύτηκε. Έως τότε είχα κάνει μόνο έναν "Ταρτούφο", μέσα στη κούνια. Ήταν διευθυντής στο Κρατικό Βορείου Ελλάδος ο Γιώργος Κιτσόπουλος, που είχε ανοικτό μυαλό όσον αφορά τα καλλιτεχνικά θέματα και είχε βοηθήσει πολλούς ανθρώπους. Εγώ άγνωστος ήμουν, δούλευα στη διαφήμιση και του τηλεφώνησα από την Αθήνα, μου έκλεισε αμέσως ραντεβού. Ο Κιτσόπουλος, λοιπόν, μου έδωσε μία σπρωδιά και ο Ευαγγελάτος δέκα. Το ότι πίστεψαν σεμένα ήταν καθοριστικό». Βραβευμένος επανειλημμένως για σκηνικά και κοστούμια του στην Ελλάδα (Κρατικό Βραβείο για τα κοστούμια της ταινίας του Θόδωρου Αγγελόπουλου «Μια αιωνιότητα και μια μέρα» το 1998, βραβείο «Κάρολος Κουν», Μεγάλο Βραβείο Κριτικών Θεάτρου και Μουσικής για τα σκηνικά της παράστασης «Η νύχτα της κουκουβάγιας» του Γιώργου Διαλεγμένου το 1998, σε σκηνοθεσία Λευτέρη Βογιατζή κ.ά.) και δις με το Ασπένιο Μετάλλιο της Διεθνούς Έκθεσης Σκηνογραφίας PRAGUE QUADRENNIAL (1995 και 2003), κορυφαίο διεθνή θεσμό Σκηνογραφίας, ο Γιώργος Πάτσας μπορούσε να κινηθεί με τεράστια άνεση

από την όπερα και το μιούζικαλ έως το κλασικό και το σύγχρονο ρεπερτόριο, συνθέτοντας σκηνογραφίες που σου κόβουν την ανάσα (χαρακτηριστικότεαιο το «Λιβάδι που δακρύζει» του Αγγελόπουλου). Ο Γιώργος Πάτσας είχε γεννηθεί και μεγαλώσει στη Θεσσαλονίκη και σπούδασε στη Σχολή Βακαλό (απόφοιτος του 1965), χωρίς ποτέ να λησμονήσει τους δασκάλους του Γιώργο Βακαλό, Παναγιώτη Τέτσιπ και Παύλο Μοσχίδη. Το μικρόβιο της σκηνογραφίας το κληπίσε παιδί: «Από μικρός ήθελα να γίνω σκηνογράφος. Δεν ξέρω πώς μου γεννήθηκε η επιθυμία» έλεγε. Μαθητής γυμνασίου πήγαινε ολομόναχος και παρακολουθούσε παραστάσεις, που τον σημάδεψαν. **Διαρκής αναζήτηση** Στην τέχνη του δεν επαναπαύθηκε σε μια maniera. Αντιθέτως διαρκώς επιζητούσε το νέο: «Η τέχνη αλλάζει. Προχωρά αισθητικά. Δεν λέω πως απορρίπτω ό,τι παλιό, αλλά γίνονται βήματα» παρατηρούσε. Θα μπορούσε να είχε κάνει καριέρα στο εξωτερικό. Δεν το αποπειράθηκε, γιατί «ευχαριστήθηκε πάρα πολύ όλες αυτές τις δεκαετίες που δούλεψα στην Ελλάδα. Δεν θυμάμαι να έχω κενά και να θέλω να φύγω. Έκανα στη ζωή μου αυτό που ήθελα. Θεωρώ πολύ τυχερό τον εαυτό μου επειδή πορεύτηκα με και που αγαπώ πολύ». Και για την προσωπική ζωή του, παρότι «αλλού πέτυχε, αλλού όχι», αισθανόταν χορτασμένος, χωρίς αποθνήμενα, αυτός ο αθόρυβος, αφάνταστα σεμνός δημιουργός, που επέμενε να μένει μακριά από τους προβολείς και αποσολοούσε αποκλειστικά με τη δουλειά του τη δημόσια σφαίρα, παρ' όλο που πρώτη σύζυγός του ήταν η κερκτική Μαλβίνα Κάρφαλ (μαζί απέκτησαν μία κόρη και με την Κοντούρη αργότερα τον γιο του). Αν και στην πρώτη γραμμή της καλλιτεχνικής ζωής της χώρας, απέφευγε κάθε κοσμικότητα. «Είμαι μάλλον απομονωμένος» έλεγε. «Έτσι είναι ο χαρακτήρας μου. Οπότε έχω επικεντρωθεί σε πέντε ανθρώπους -οι περισσότεροι από το θέατρο και στη δουλειά μου». Έτσι έζησε και έτσι έφυγε... ●